

Universiteit Leiden

Onderwijs- en examenregeling

geldig vanaf 1 september 2012

Bacheloropleiding Psychologie

Deze onderwijs- en examenregeling is opgesteld overeenkomstig artikel 7.13 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en is aangevuld met kwaliteitskenmerken zoals vastgelegd in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen.

Overeenkomstig artikel 7.14 WHW beoordeelt het faculteitsbestuur de onderwijs- en examenregeling regelmatig en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit. De opleidingscommissie heeft op grond van artikel 9.18 WHW tot taak de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling jaarlijks te beoordelen.

Inhoud

1. Algemene bepalingen
2. Beschrijving van de opleiding
3. Onderwijsprogramma
4. Tentamens en examens, vervolgopleiding
5. Toegang en toelating tot de opleiding
6. Studiebegeleiding en studieadvies
7. Overgangsbepalingen
8. Slotbepalingen

Bijlagen: 4

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid van de regeling

Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de bacheloropleiding psychologie, hierna te noemen: de opleiding.

De opleiding is ingesteld in de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Universiteit Leiden, hierna te noemen: de faculteit, en wordt in Leiden verzorgd door het Instituut Psychologie.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. ECTS:	het European Credit Transfer System;
b. e-studiegids:	de elektronische studiegids bevattende specifieke en bindende informatie over de opleiding. De e-studiegids maakt als bijlage deel uit van deze regeling.
c. examen:	omvat de tentamens verbonden aan de tot de opleiding of de propedeutische fase van de opleiding behorende onderwijseenheden, voor zover de examencommissie dat heeft bepaald met inbegrip van een door haar zelf te verrichten onderzoek als bedoeld in artikel 7.10, eerste lid, van de wet;
d. examencommissie:	de examencommissie van de opleiding, ingesteld en benoemd krachtens artikel 7.12a van de wet;
e. examiner:	degene die door de examencommissie is aangewezen ten behoeve van het afnemen van tentamens, krachtens artikel 7.12c van de wet;
f. Leids universitair register opleidingen:	het onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur gehouden register ¹ van de door de Universiteit Leiden verzorgde opleidingen als bedoeld in artikel 7 van het Bestuurs- en beheersreglement;
g. niveau:	het niveau van een onderwijseenheid volgens de abstracte structuur zoals omschreven in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen ¹ ;
h. onderwijseenheid:	een onderwijseenheid van de opleiding als bedoeld in artikel 7.3 van de wet. De studielast van elke onderwijseenheid wordt uitgedrukt in gehele studiepunten. Aan elke onderwijseenheid is een tentamen verbonden;
i. opleiding	een samenhangend geheel van onderwijseenheden, gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding heeft voltooid, dient te beschikken. Aan elke opleiding is een examen verbonden.
j. praktische oefening:	een praktische oefening als bedoeld in artikel 7.13, tweede lid, onder d van de wet, in één van de volgende vormen: - het maken van een eindwerkstuk/scriptie, - het maken van een werkstuk of een proefontwerp, - het uitvoeren van een onderzoekopdracht, - het deelnemen aan veldwerk of een excursie,

---

1. Het kaderdocument Leids universitair register opleidingen is te raadplegen op www.onderwijs.leidenuniv.nl/onderwijsbeleid

- het doorlopen van een stage, of het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit die gericht is op het verwerven van bepaalde vaardigheden;
- k. Pre-University College: een onderwijsprogramma van de Universiteit Leiden voor een selecte groep van leerlingen uit de twee hoogste klassen van het VWO;
- l. propedeuse: de propedeutische fase van de opleiding, als onderdeel van de opleiding, die is bedoeld in artikel 7.8 van de wet;
- m. student: degene die is ingeschreven aan de Universiteit Leiden voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding;
- n. studiepunt: de eenheid waarmee volgens de wet de studielast van een onderwijseenheid wordt uitgedrukt; volgens het ECTS is één studiepunt gelijk aan 28 uren studie;
- o. tentamen: een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student met betrekking tot een bepaalde onderwijseenheid, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (overeenkomstig artikel 7.10 van de wet) door ten minste één daartoe door de examencommissie aangewezen examinator. Een tentamen kan uit meerdere (deel)toetsen bestaan.
- p. werkdag: maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van de erkende feestdagen en de verplichte sluitingsdagen van de universiteit;
- q. de wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

Artikel 1.3 Gedragscode ICT

1.3.1 Op het onderwijs van de opleiding zijn de regels zoals vastgelegd in de Gedragscode docenten en studenten binnen ICT en onderwijs² van toepassing, alsmede de (aanvullende) facultaire gedragsregels.

1.3.2 De gedragscode omgangsvormen docenten en studenten³ is van toepassing en is bedoeld om een kader te scheppen voor een goed, veilig en stimulerend werk- en studieklimaat binnen de Universiteit Leiden, waarbij docenten en studenten op respectvolle wijze met elkaar omgaan en waarbij wederzijdse acceptatie en wederzijds vertrouwen belangrijke waarden zijn.

---

2. De Gedragscode docenten en studenten binnen ICT en onderwijs is vastgesteld door het College van Bestuur op 30 juni 2005 en is te raadplegen op www.reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/gedragscode-ict-en-onderwijs.html.

³ De gedragscode omgangsvormen docenten en studenten is vastgesteld door het College van Bestuur op 19 oktober 2010 en is te raadplegen op <http://media.leidenuniv.nl/legacy/gedragscode-omgangsvormen.pdf>

Hoofdstuk 2 Beschrijving van de opleiding

Artikel 2.1 Doel van de opleiding

Het doel van de opleiding is:

- kennis, vaardigheid en inzicht op het gebied van psychologie verkrijgen (art. 2.3),
- academische vorming (art. 2.3),
- voorbereiding op een verdere studieloopbaan, in het bijzonder in de masteropleiding(en) psychologie,
- een zekere mate van voorbereiding op een maatschappelijke loopbaan (art. 2.3).

Artikel 2.2 Afstudeerrichtingen

(niet van toepassing)

Artikel 2.3 Eindkwalificaties

Afgestudeerden van de opleiding hebben de onderstaande eindkwalificaties bereikt, zoveel mogelijk gerangschikt volgens de indeling in het accreditatiekader van de NVAO ('Dublin-descriptoren'):

a. kennis en inzicht.

De student:

- beschikt over een algemene oriëntatie in de psychologie en haar deelgebieden, alsmede over de globale historische en filosofische achtergronden en grondslagen van het vak;
- is in staat eenvoudig psychologisch onderzoek op te zetten, uit te voeren, en te verslaan;
- beschikt over methodologische kennis;

b. toepassen kennis en inzicht

- is in staat problemen te analyseren en te conceptualiseren, daarover mondeling en schriftelijk te rapporteren, zowel aan vakgenoten als aan een breder publiek;
- is in staat eenvoudig psychologisch onderzoek op te zetten, uit te voeren, en te verslaan;
- is in staat psychologisch onderzoek en vakliteratuur van gemiddeld niveau te begrijpen en te beoordelen; en beschikt hiertoe over de onderzoeksmethodische en -technische vaardigheden die in de psychologie gemiddeld gebruikelijk zijn;
- beschikt over methodologische kennis;

c. oordeelsvorming

- heeft besef van de ethische denk- en handelwijzen behorend bij een wetenschappelijke attitude en heeft kennis van de ethische denk- en handelwijzen op het terrein waar psychologen werkzaam zijn;

d. De opleiding is gericht op het bereiken van een hoog academisch niveau van de individuele studenten met betrekking tot de volgende vaardigheden:

- studeervaardigheden: planmatig werken, ICT-gebruik, beheersing van Engels, bestuderen van teksten;
- academische vaardigheden: analyseren, conceptualiseren, redeneren; problemen stellen en (mee helpen) oplossen; opzetten, uitvoeren, verslaan, beoordelen van (eenvoudig) onderzoek; systematisch zoeken en selecteren van literatuur; op academisch niveau mondeling en schriftelijk presenteren; beoordelen van eigen en andermans werk; reflecteren op het vak en het werk van beoefenaars;
- algemene professionele vaardigheden: discussiëren, argumenteren; samenwerken, projectmatig werken; observeren; gespreksvoering.

Artikel 2.4 Inrichting van de opleiding

De opleidingsvariant(en) word(t/en) zowel voltijds als deeltijds verzorgd.

De deeltijdse opleiding wordt overdag gegeven met uitzondering van verplichte onderwijseenheden. Deze worden ook in de avond aangeboden. Tentamens worden overdag georganiseerd.

Artikel 2.5 Studielast

De opleiding heeft een studielast van 180 studiepunten. De propedeutische fase heeft een studielast van 60 studiepunten en is een integraal onderdeel van de opleiding.

Artikel 2.6 Aanvang van de opleiding; uniforme jaarindeling

De opleiding vangt aan op 1 september. Het cursorisch onderwijs van de opleiding is ingericht volgens de uniforme semesterindeling³.

Artikel 2.7 Examens van de opleiding

- 2.7.1 In de opleiding kunnen de volgende examens worden afgelegd:
- a. het propedeutisch examen
  - b. het bachelorexamen

Alvorens het bachelorexamen afgelegd kan worden, dient het propedeutisch examen met goed gevolg te zijn afgelegd.

2.7.2 Een student die is ingeschreven voor de opleiding kan zelf, met toestemming van de daarvoor het meest in aanmerking komende examencommissie, uit onderwijseenheden die door een instelling worden verzorgd een programma samenstellen waaraan een examen is verbonden. Bij het verlenen van de toestemming geeft de examencommissie tevens aan tot welke opleiding van de instelling dat programma wordt geacht te behoren.

Artikel 2.8 Voertaal

Met inachtneming van de Gedragscode voertaal⁴ zijn de voertalen binnen de opleiding Nederlands en Engels.

Artikel 2.9 Kwaliteit

De opleiding is geaccrediteerd door de NVAO⁶ en voldoet aan de kwaliteitseisen die op nationaal en internationaal niveau aan opleidingen worden gesteld. Ook voldoet de opleiding aan de kwaliteitsstandaarden voor het onderwijs die zijn vastgelegd in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen.

---

3. De uniforme semesterindeling, inclusief de toelichting hierop, is vastgesteld door het College van Bestuur op 14 oktober 2004 en gewijzigd op 12 januari 2010

4. De Gedragscode voertaal is vastgesteld door het College van Bestuur op 11 juli 2002 en is te raadplegen op www.reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/gedragscode-voertaal.html.

⁶ De Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie

Hoofdstuk 3 Onderwijsprogramma

Artikel 3.1 Verplichte onderwijseenheden

3.1.1 De opleiding omvat verplichte onderwijseenheden met een totale studielast van 120 studiepunten. Deze onderwijseenheden zijn benoemd in bijlage 1. Per onderwijseenheid is de studielast (in studiepunten) en het niveau⁵ vermeld. Onderdeel van deze onderwijseenheden vormen de keuzevakken waaruit de student verplicht een keuze moet maken.

3.1.2 In de e-studiegids worden de studielast, het niveau, de inhoud en de onderwijsvorm van de onderwijseenheden van het onderwijsprogramma nader omschreven.

Artikel 3.2 Keuzevrijheid

3.2.1 Naast de in 3.1.1 genoemde onderwijseenheden kiest de student onderwijseenheden met een totale studielast van 60 studiepunten, waarvan ten minste 30 studiepunten binnen de eigen opleiding, de verplichte keuzevakken. Aan het onderwijs voor deze verplichte keuzevakken kan eerst worden deelgenomen nadat aan de ingangseisen zoals geformuleerd in artikel 4.2 is voldaan. Ten minste één van deze verplichte keuzevakken van het aanbod binnen de opleiding dient het niveau 400 te hebben. Deze keuzevakken worden verdiepingsvakken genoemd en gelden als ingangseis voor bepaalde specialisaties binnen de masteropleidingen psychologie.

3.2.2 De keuze van de onderwijseenheden behoeft de goedkeuring van de examencommissie. Bij de beoordeling van de keuze van de student baseert de examencommissie zich uitsluitend op de samenhang en het niveau van het gekozen pakket. Deze goedkeuring is niet vereist indien het minorprogramma's met een omvang van 30 studiepunten betreft die als zodanig zijn opgenomen in het Leids universitair register opleidingen. Binnen de 30 studiepunten vrije keuze onderwijseenheden dienen ten minste 5 studiepunten voor onderwijseenheden van ten minste niveau⁶ 300 te zijn

3.2.3 Naast de aan deze universiteit gedoeerde onderwijseenheden komen voor de invulling van de vrije keuzeruimte, dus niet de verplichte keuzevakken – onder goedkeuring van de examencommissie – onderwijseenheden verzorgd door een andere Nederlandse of een buitenlandse universiteit dan wel van een andere rechtspersoon met geaccrediteerd initieel onderwijs in aanmerking.

3.2.4 Onderwijseenheden waaraan de student deelneemt in het kader van het Honours College zijn extracurriculair en kunnen niet ingezet worden voor de keuzeruimte.

3.2.5 (niet van toepassing)

3.2.6 In afwijking van het gestelde in 3.2.2 kunnen de volgende minoren niet worden gekozen omdat de inhoud geheel of gedeeltelijk overeenkomt met verplichte onderwijseenheden van de opleiding:

- a. Mind and Brain
- b. Dynamiek van groepen en besluitvorming
- c. Psychologie van gezondheid en ziekte
- d. Ontwikkeling van baby tot jong-volwassene

Artikel 3.3 Praktische oefeningen

3.3.1 Bij elk van de in de bijlage 1 vermelde onderwijseenheden is aangegeven of zij praktische oefeningen omvatten. In de studiegids is aangegeven welke praktische oefeningen zij omvatten, welke de aard en de omvang is van de werkzaamheden van de student, alsmede of deelneming aan die praktische oefeningen verplicht is met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen,

---

5. conform de 'abstracte structuur' als omschreven in het Kaderdocument Leids universitair register opleidingen

⁶ conform de 'abstracte structuur' als omschreven in het Kaderdocument Leids register van opleidingen

behoudens de bevoegdheid van de examencommissie vrijstelling van die verplichting te verlenen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen.

3.3.2 In de e-studiegids staat de omvang en studielast van het eindwerkstuk/scriptie (bachelorproject) beschreven; daarbij zijn de normen vermeld waaraan het eindwerkstuk/scriptie moet voldoen en de gang van zaken rond de begeleiding.

Artikel 3.4 Deelname aan een onderwijseenheid

Deelname aan een onderwijseenheid vindt plaats in de volgorde van inschrijving. Voor de bij de opleiding ingeschreven studenten is plaatsing bij de onderwijseenheden die behoren tot het verplichte deel van de opleiding gegarandeerd bij tijdige inschrijving.

Artikel 3.5 Opname van colleges

Het is studenten niet toegestaan audio- of video-opnames van colleges te maken zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de betreffende docent. Indien toestemming wordt verleend, is de student slechts gerechtigd de opname voor eigen gebruik te benutten; verspreiding of publicatie van de opname op welke wijze dan ook is niet toegestaan.

Hoofdstuk 4 Tentamens en examens, vervolgopleiding

Artikel 4.1 Tentamengelegenheid

4.1.1 Tweemaal per studiejaar wordt de gelegenheid geboden tot het afleggen van het tentamen verbonden aan elk van de onderwijseenheden. Daarnaast worden voor onderwijseenheden uit de postpropedeuse die verplicht zijn voor toelating tot de masteropleiding, aangewezen in de studiegids, één of meer extra tentamengelegenheden geboden.

4.1.2 Indien een onderwijseenheid een praktische oefening omvat, dan staat deelneming aan een tentamen als bedoeld in 4.1.1 uitsluitend open voor degene die met goed gevolg aan de praktische oefening heeft deelgenomen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie om anders te besluiten.

4.1.3 In overeenstemming met artikel 7.13, tweede lid sub h van de wet zijn in de e-studiegids de tentamendata opgenomen.

4.1.4 (niet van toepassing)

4.1.5 (niet van toepassing)

4.1.6 In bijzondere gevallen kan de examencommissie een extra herkansing toestaan, dit op verzoek van de student.

4.1.7 Indien een tentamen of een onderwijseenheid is behaald, vervalt het recht op herkansing. Wordt toch zonder toestemming van de examencommissie aan een herkansing deelgenomen, dan vindt geen beoordeling plaats. De uitslag van de eerste toets blijft in stand.

Artikel 4.2 Verplichte volgorde

4.2.1 Aan de volgende onderwijseenheden kan pas worden deelgenomen nadat aan de tentamens van de daarbij vermelde onderwijseenheden met goed gevolg is deelgenomen:

- Biopsychoopathologie en psychofarmacologie: na behalen van Persoonlijkheden, Klinische en Gezondheidspsychologie (PKG);
- Child and Adolescent Psychiatry: na behalen van Developmental Psychopathology;
- Aandacht: na het behalen van Cognitieve Psychologie;
- Consumer Psychology: na het behalen van Sociale en Organisationspsychologie
- Cultural Aspects of Health and Health Care: na behalen van PKG;
- Culture and Diversity at Work: na behalen van Groepsdynamica;
- Emotion and Cognition: na het behalen van Cognitieve Psychologie;
- Interpersoonlijke Beroepsvaardigheden: na het behalen van de propedeuse;
- Multivariate data-analyse: na behalen van Inleiding in de Methoden en Technieken en Toetsende Statistiek;
- Neurocognitie en Kunstmatige Intelligentie: na het behalen van Inleiding in de Psychologie en Cognitieve Psychologie óf Consciousness;
- Psychology of Abnormal Behaviour: na behalen van PKG,
- Psychometrie: na het behalen van één van de M&T vakken uit de propedeuse;
- Seksuologie: na het behalen van PKG.

Aan de volgende onderwijseenheden van het niveau 400 kan pas worden deelgenomen nadat de propedeuse is behaald én nadat aan de vermelde onderwijseenheden met goed gevolg is deelgenomen:

- Beoordeling en Beïnvloeding: na behalen van Groepsdynamica;
- Cognitief-intellectuele Ontwikkeling: na behalen van Developmental Psychopathology;

- Cognitieve Ergonomie: na behalen van Aandacht: Theorie en Praktijk;
- Cognitieve Neurowetenschap: na behalen van Consciousness;
- Cooperation and Conflict: na behalen van Groepsdynamica;
- Health Psychology: na behalen van Stress, Gezondheid en Ziekte;
- Klinische Neuropsychologie;
- Psychopathologie, Diagnostiek en Behandeling: na behalen van Stress, Gezondheid en Ziekte;
- Sociaal-emotionele Ontwikkeling: na behalen van Developmental Psychopathology;
- Veldonderzoek: na behalen van Psychometrie en Multivariate Data-analyse;
- Bachelorproject: na behalen van Multivariate Data-analyse.

4.2.2 Met inachtneming van het in 4.2.1 gestelde kan de examencommissie de student op diens verzoek toegang verlenen tot een of meer tentamens van onderwijseenheden uit het tweede of het derde jaar voordat het propedeutisch examen met goed gevolg is afgelegd.

Artikel 4.3 Vorm van de tentamens

4.3.1 In de e-studiegids staat vermeld of het tentamen, dan wel de deeltoetsen, van een onderwijseenheid schriftelijk of mondeling dan wel door middel van een vaardigheidstest wordt afgelegd.

4.3.2 In bijzondere gevallen kan op verzoek van de student de examencommissie toestaan dat een tentamen op een andere wijze wordt afgelegd dan in de e-studiegids is vastgelegd.

4.3.3 Aan studenten met een functiestoornis wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. De examencommissie wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen.

4.3.4 De tentaminering vindt plaats in het Nederlands of in het Engels, met inachtneming van de Gedragscode voertaal⁴.

4.3.5 Er vindt een individuele beoordeling plaats in geval van presentaties, onderzoek, verslagen of andere onderwijsprestaties die in groepsverband worden verricht.

Artikel 4.4 Mondelinge tentamens

4.4.1 Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.

4.4.2 Het mondeling afnemen van een tentamen is openbaar, tenzij de examencommissie of de desbetreffende examinerator in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bezwaar heeft gemaakt.

Artikel 4.5 Regels examencommissie

4.5.1 Conform artikel 7.12b, derde lid, van de wet stelt de examencommissie regels vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen. De examencommissie heeft daartoe regels en richtlijnen opgesteld.

4.5.2 De commissie draagt er zorg voor dat het recht van de student om beroep in te stellen tegen beslissingen van de examencommissie of de examineratoren is gewaarborgd.

Artikel 4.6 Oordeel

4.6.1 De examinerator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen het oordeel vast en reikt de student een daarop betrekking hebbende schriftelijke verklaring uit.

4.6.2 Binnen vijftien werkdagen na de dag waarop dit is afgenomen stelt de examinerator het oordeel over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen tentamen vast en verschaft de administratie van de opleiding de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijk bewijsstuk van het oordeel aan de student.

4.6.3 Wanneer niet aan de in 4.6.2 vermelde termijn van vijftien werkdagen kan worden voldaan, dan wordt de student hiervan op de hoogte gesteld binnen deze termijn. Tevens wordt de dan geldende procedure aan de student medegedeeld.

4.6.4 De uitslag van het tentamen wordt uitgedrukt in een geheel of gebroken getal met maximaal één decimaal, tussen 1.0 tot 10.0, beide grenzen inbegrepen. De uitslag wordt niet uitgedrukt in een getal tussen 5.0 en 6.0, tenzij de tentamenuitslag niet de einduitslag is van het studieonderdeel, maar deel uitmaakt van een samengesteld cijfer.

4.6.5 Het tentamen is met goed gevolg afgelegd als de uitslag 6.0 of hoger is.

4.6.6 Het met voldoende resultaat deelnemen aan een praktische oefening kan gelden als het behalen van een tentamen in de zin van artikel 7.10 van de WHW.

4.6.7 De examinandus ontvangt van de door de examencommissie aangewezen examinerator of examineratoren een papieren of digitaal bewijsstuk van de uitslag van het beoordeelde tentamen.

4.6.8 Op de schriftelijke of digitale verklaring van het oordeel over een tentamen wordt de student gewezen op het inzagerecht bedoeld in artikel 4.8 en op de bezwaarprocedure.

4.6.9 De examencommissie stelt regels op waaruit blijkt onder welke voorwaarden zij gebruik zal maken van de haar in art. 7.12b, derde lid, van de wet gegeven bevoegdheid om te bepalen dat niet ieder tentamen met goed gevolg behoeft te worden afgelegd, en/of onder welke voorwaarden de resultaten van deeltentamens elkaar kunnen compenseren. Deze regels zijn opgenomen in de Regels en richtlijnen van de examencommissie.

Artikel 4.7 Geldigheidsduur

4.7.1 Elk tentamen en verleende vrijstelling in de propedeuse heeft een geldigheidsduur van 8 jaar.

4.7.2 Het propedeutisch examen heeft een onbeperkte geldigheidsduur.

4.7.3 Elk tentamen en verleende vrijstelling uit de post-propedeuse heeft een geldigheidsduur van 8 jaar.

4.7.4 De examencommissie kan voor een onderwijseenheid van de opleiding waarvan het tentamen langer dan 8 jaar geleden is behaald, een aanvullend dan wel vervangend tentamen opleggen. De examencommissie kan conform de door haar gestelde richtlijnen, op verzoek van de examinandus, de geldigheidsduur met maximaal één jaar verlengen. Indien het een onderwijseenheid van de minor betreft gebeurt dit niet dan nadat de examencommissie van de opleiding die de minor verzorgt, is gehoord.

Artikel 4.8 Inzagerecht en nabespreking

4.8.1 Gedurende ten minste twintig werkdagen direct na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen heeft de student recht op inzage in zijn beoordeelde werk.

4.8.2 Gedurende de in 4.8.1 genoemde termijn kan kennis worden genomen van de vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede zo mogelijk van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.

4.8.3 Op verzoek van de student vindt een nabespreking plaats. Deze mogelijkheid wordt tegelijkertijd met de uitslag van het tentamen bekend gemaakt.

4.8.4 De examencommissie heeft de bevoegdheid te bepalen of de nabespreking collectief dan wel individueel plaatsvindt.

4.8.5 De nabespreking geschiedt op een door de examencommissie te bepalen plaats en tijdstip.

4.8.6 Indien de betrokkene aantoonbaar wordt verhinderd te zijn of te zijn geweest voor de nabespreking bedoeld in 4.8.3, dan wordt hem een andere gelegenheid geboden, zo mogelijk binnen de in 4.8.1 genoemde termijn.

Artikel 4.9 Vrijstelling van tentamens en/of praktische oefeningen

4.9.1 De examencommissie kan de student op diens verzoek, gehoord de desbetreffende examinator, vrijstelling verlenen van het afleggen van één of meer tentamens of van deelneming aan praktische oefeningen, indien de student:

- een qua inhoud en niveau overeenkomstige onderwijseenheid van een universitaire of hogere beroepsopleiding heeft voltooid, dan wel
- aantoont door werk- of beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken met betrekking tot de desbetreffende onderwijseenheid, dan wel
- met goed gevolg het Pre-University College heeft voltooid; de examencommissie bepaalt in dit geval voor welke onderwijseenheid of welke onderwijseenheden vrijstelling wordt verleend.

4.9.2 Indien het onderwijseenheden van de minor betreft neemt de verantwoordelijke examencommissie pas een beslissing over het al dan niet verlenen van een vrijstelling nadat de examencommissie van de opleiding die de minor verzorgt is gehoord. Studiepunten van onderwijseenheden kunnen maar één keer meetellen voor het bachelordiploma psychologie.

Artikel 4.10 Examen

4.10.1 De examencommissie reikt een getuigschrift uit wanneer uit de door de student overgelegde bewijzen van door hem afgelegde tentamens blijkt dat het examen met goed gevolg is afgelegd. De student dient zich daartoe te wenden tot de Onderwijsbalie Psychologie.

4.10.2 De examencommissie kan zelf een tot het examen behorend onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus instellen en de uitkomsten daarvan beoordelen.

4.10.3 De getuigschriften worden twee maal per studiejaar uitgereikt op door de examencommissie vastgestelde data.

4.10.4 Het getuigschrift wordt niet uitgereikt dan nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen voor de afgifte is voldaan. Per opleiding wordt één getuigschrift uitgereikt. Op het getuigschrift wordt vermeld dat de opleiding is verzorgd door de Universiteit Leiden.

4.10.5 Overeenkomstig de regeling als bedoeld in artikel 7.11, derde lid, van de wet kan degene die aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift de examencommissie verzoeken daartoe nog niet over te gaan.

4.10.6 Aan het getuigschrift wordt een in het Nederlands of in het Engels gesteld supplement toegevoegd dat voldoet aan het Europese overeengekomen standaardformat.

Artikel 4.11 Graadverlening

4.11.1 Aan degene die het examen met goed gevolg heeft afgelegd wordt de graad Bachelor verleend met de toevoeging *of Science*.

4.11.2 De verleende graad wordt op het getuigschrift van het examen aangetekend.

Artikel 4.12 Vervolgopleiding

4.12.1 Degene aan wie de graad Bachelor is verleend op grond van een examen binnen de bacheloropleiding Psychologie heeft voldaan aan de toelatingseis van de eenjarige masteropleiding MSc. Psychology aan de Universiteit Leiden.

4.12.2 De specialisaties binnen de MSc Psychology en de MSc Psychology (research) kunnen eisen stellen aan de gevolgde verdiepingscursussen binnen de bacheloropleiding. Deze eisen zijn vermeld in de Onderwijs- en examenregeling van de betreffende masteropleiding.

Hoofdstuk 5 Toegang en toelating tot de opleiding

Paragraaf 5.1 Rechtstreekse toegang

Artikel 5.1 Rechtstreekse toegang

5.1.1 Rechtstreekse toegang tot de opleiding hebben degenen die voldoen aan de voorwaarden genoemd in de artikelen 7.24, 7.25 en 7.28 van de wet.

5.1.2 Het College van Bestuur kan de toegang in bepaalde in de wet omschreven gevallen weigeren door gebruik te maken van zijn bevoegdheid krachtens de tweede en derde volzin van artikel 7.28, eerste lid, van de wet.

Paragraaf 5.2 Toelating

Artikel 5.2 Vervangende eisen 'oude stijl'-VWO

Voor de bezitter van een VWO-diploma dat is behaald volgens de op 31 juli 1998 geldende en krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs vastgestelde voorschriften worden deficiënties in de hierna genoemde vakken vervuld door het afleggen van de desbetreffende toetsen op het niveau van het VWO-eindexamen:
- Wiskunde A1

Artikel 5.3 Gelijkwaardige vooropleiding

Degene die niet in het bezit is van een VWO-diploma maar niettemin krachtens de wet kan worden ingeschreven, kan een toets worden opgelegd in de vakken, genoemd in artikel 5.4 op het niveau van het VWO-eindexamen in het profiel dat directe toegang geeft.

Artikel 5.4 Nadere vooropleidingseisen en deficiënties

5.4.1 Krachtens de Regeling nadere vooropleidingseisen HO 2007¹⁰ zijn de volgende nadere vooropleidingseisen van toepassing. Alle profielen binnen het vwo geven toelating tot de bacheloropleiding. Deficiënties in de vooropleiding in de hierna genoemde vakken worden weggenomen door het afleggen van desbetreffende toetsen op het niveau van het vereiste VWO-eindexamenprofiel:

<i>vak</i>	<i>toets</i>
Wiskunde	A 1

5.4.2 De examencommissie bepaalt de wijze waarop de toetsen worden afgenomen.

5.4.3 Voor aanvang van de cursus Inleiding in de Methoden en Technieken vindt een toets plaats van het wiskundeniveau van de studenten. Indien een deficiëntie ten aanzien van de wiskunde wordt geconstateerd, wordt de cursus uitgebreid met aanvullend wiskundeonderwijs en toetsing hiervan. Studenten met een vooropleiding waaruit een voldoende niveau blijkt worden vrijgesteld van het afleggen van de voortoets. Zolang een student de wiskundetoets van het aanvullend onderwijs niet heeft gehaald, kan hij geen tentamens afleggen in de cursussen: Inleiding in de Methoden en Technieken, Toetsende Statistiek, Experimenteel en Correlationeel Onderzoek.

5.4.4 Studenten met de volgende vooropleidingen worden in ieder geval vrijgesteld van het afleggen van de voortoets:

- VWO met wiskunde
- Havo-profielen EM, NT en NG (eindcijfer wiskunde 6 of hoger), Havo-profiel CM (alleen indien wiskunde A1,2 is gedaan via vrije ruimte en eindcijfer 6 of hoger is)
- Havo-wiskunde A of B oude stijl (eindcijfer wiskunde 6 of hoger)

---

¹⁰ <http://www.cfi.nl/public/cfi-online/ocwregelingen/2009/03/hoensbs2009104932.aspx>

Artikel 5.5 Nederlandse taal

5.5.1 Bezitters van een buiten Nederland afgegeven diploma kunnen voldoen aan de eis inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal door het met goed gevolg afleggen van het examen niveau 3 van de cursus Nederlands als tweede taal, georganiseerd door de Universiteit Leiden.

5.5.2 De examencommissie kan in bijzondere gevallen vrijstelling verlenen van het onder 5.5.1 bedoelde examen.

Artikel 5.6 Colloquium Doctum

Het toelatingsonderzoek, bedoeld in artikel 7.29 van de wet, heeft betrekking op de volgende vakken op het daarbij vermelde niveau:

<i>vak</i>	<i>niveau</i>
Nederlands	Niveau 3 Nederlands als tweede taal
Engels	VWO-NIVEAU
Wiskunde	Vwo-niveau Cultuur en Maatschappij, wiskunde A1
Biologie	Vwo-niveau Natuur en Gezondheid

Hoofdstuk 6 Studiebegeleiding en studieadvies

Artikel 6.1 Studievoortgangadministratie

- 6.1.1 De opleiding registreert de individuele studieresultaten van de studenten.
- 6.1.2 De opleiding verschaft de student ten minste 1 keer per jaar een overzicht van de door hem behaalde studieresultaten.
- 6.1.3 Met ingang van het tweede jaar van inschrijving vraagt de opleiding elke student jaarlijks een studieplan over te leggen waaruit blijkt welke tentamens hij voornemens is af te leggen en aan welke voor de opleiding relevante extracurriculaire activiteiten en door het College van Bestuur erkende nevenactiviteiten hij voornemens is deel te nemen.

Artikel 6.2 Introductie en begeleiding

- 6.2.1 De opleiding draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding.
- 6.2.2 De opleiding biedt de student de mogelijkheid minimaal één maal per jaar met een tutor, een mentor of de studieadviseur de studievoortgang te bespreken.

Artikel 6.3 Studieadvies

- 6.3.1 In het eerste en tweede jaar van inschrijving, zolang de propedeuse niet is behaald, krijgt elke student schriftelijk advies over de voortzetting van zijn opleiding. De examencommissie is door het faculteitsbestuur gemandateerd tot het uitbrengen van het studieadvies. Voor informatie over het aantal malen dat en de tijdstippen waarop dit gebeurt, alsmede voor de consequenties die daaraan worden of kunnen worden verbonden, wordt verwezen naar de Regeling bindend studieadvies Universiteit Leiden zoals die geldt in het betrokken studiejaar en naar 6.3.2
- 6.3.2 Indien een student niet één van de cursussen Inleiding in de Methoden en Technieken, Toetsende Statistiek of Experimenteel en Correlationeel Onderzoek met een voldoende afrondt, ontvangt hij eveneens een bindend negatief advies.
- 6.3.3 Een bindend negatief advies geldt uitsluitend voor de opleiding waarvoor de student ingeschreven staat.
- 6.3.4 Desgevraagd krijgt de student een mondelinge toelichting op het advies en informatie over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de faculteit en over eventuele andere opleidingsmogelijkheden.

Artikel 6.4 Topsport

Aan studenten die topsport bedrijven wordt de gelegenheid geboden hun studie zoveel als redelijkerwijs mogelijk is aan de eisen van hun sportieve bezigheden aan te passen. Om vast te stellen wie tot deze categorie behoren hanteert de opleiding de richtlijnen van het College van Bestuur.

Artikel 6.5 Duurzame functiestoornis

Aan studenten met een handicap of met een chronische ziekte wordt de gelegenheid geboden hun studie, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, aan de beperkingen die de functiestoornis met zich meebrengt aan te passen.

Artikel 6.6 Buitenlands verblijf en stage

Voor studenten die tengevolge van een door de examencommissie goedgekeurd buitenlands studieverblijf of een goedgekeurde stage aantoonbare studievertraging zouden ondervinden, wordt een regeling getroffen om de vertraging te beperken.

Hoofdstuk 7 Overgangsbepalingen

Artikel 7.1 Bepalingen betreffende eerder voor de opleiding ingeschreven studenten

7.1.1 Met ingang van 1 september 2012 geldt voor studenten die voor de eerste maal voor de opleiding zijn ingeschreven dat de Onderwijs- en examenregeling voor de duur van één jaar van kracht blijft.

7.1.2 Voor studenten die vóór 31 augustus 2012 voor de eerste maal voor de opleiding zijn ingeschreven op een tijdstip niet langer dan vijf jaren voor de datum waarop deze regeling van kracht is geworden blijven de hoofdstukken 3 en 4 van de Onderwijs- en examenregeling van toepassing zoals die luiden op het moment van de eerste inschrijving.

7.1.3 Voor studenten die vóór 31 augustus 2012 voor de eerste maal voor de opleiding zijn ingeschreven op een tijdstip langer dan vijf jaren voor de datum waarop deze regeling van kracht is geworden, dan wel op verzoek van de student, kan de examencommissie de Onderwijs- en examenregeling zoals die gold in enig jaar niet langer dan vijf jaar voor de datum waarop deze regeling van kracht is geworden op hem van toepassing verklaren.

7.1.4 Indien onderwijseenheden als bedoeld in de artikelen 3.1.1 en 3.2 van de op grond van 7.1.1 of 7.1.3 van toepassing zijnde Onderwijs- en examenregeling niet meer worden aangeboden, dan wijst de examencommissie vervangende onderwijseenheden aan. Zo nodig worden onderwijseenheden aangewezen die door een andere instelling worden aangeboden.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 8.1 Wijziging

8.1.1 Wijzigingen van deze regeling worden door het faculteitsbestuur na voorafgaande instemming van de faculteitsraad bij afzonderlijk besluit vastgesteld.

8.1.2 Wijzigingen in deze regeling die van toepassing zijn voor een bepaald studiejaar moeten voor de aanvang van dat studiejaar zijn vastgesteld en op de daarvoor bepaalde wijze zijn gepubliceerd. Hiervan kan uitsluitend worden afgeweken als een snellere invoering van een wijziging strikt noodzakelijk is en als daarbij de belangen van de studenten redelijkerwijs niet worden geschaad.

8.1.3 Een wijziging kan niet ten nadele van studenten van invloed zijn op enige beslissing welke krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 8.2 Bekendmaking

De opleiding draagt zorg voor een passende bekendmaking van deze regeling en van de regels en richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van elke wijziging van deze stukken.

Artikel 8.3 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2012.

Bijlage 1 - De cursussen van de opleiding

Voor de studieonderdelen met de vermelding praktische oefening kan een aanwezigheidsverplichting gelden. Dit staat vermeld in de cursusbeschrijving van het studieonderdeel in de e-studiegids. De beoordeling van deze onderdelen bestaat uit het met goed gevolg afronden van de praktische oefeningen, de praktische of werkgroepopdrachten, gevoegd bij het met goed gevolg voltooien van de scriptie resp. het afleggen van het tentamen. Tijdens de hoorcolleges kan informatie worden gegeven die getoetst wordt in het tentamen. Indien dit het geval is, wordt dit in de e-studiegids vermeld. De toetsvormen staan eveneens beschreven in de e-studiegids.

Art. 1- De propedeuse omvat de volgende onderdelen, in totaal 60 studiepunten (ects):

Vak	Niveau	Prakt. Oef.	studiepunten
Tutoraat academische vaardigheden, incl. 8 proefpersoonuren	100	Ja	5 studiepunten
Inleiding in de Psychologie	100	Ja	5 studiepunten
Geschiedenis van de Psychologie	100		5 studiepunten
Psychologie en Wetenschap	100	Ja	5 studiepunten
Inleiding in de Methoden en Technieken	100	Ja	5 studiepunten
Toetsende Statistiek	100	Ja	5 studiepunten
Experimenteel en Correlationeel Onderzoek	200	Ja	5 studiepunten
Sociale en Organisationspsychologie	200		5 studiepunten
Cognitieve Psychologie	200	Ja	5 studiepunten
Bio- en Neuropsychologie	200	Ja	5 studiepunten
Persoonlijkheds-, Klinische - en Gezondheidspsychologie	200	Ja	5 studiepunten
Ontwikkelings- en Onderwijspsychologie	200	Ja	5 studiepunten

Art. 2.a- De postpropedeutische fase

De postpropedeutische fase omvat de volgende verplichte onderdelen, in totaal 60 studiepunten. De cursussen met een Engelse titel worden in het Engels onderwezen.:

Vak	Niveau	Prakt. Oef.	studiepunten
Psychometrie	200	Ja	5
Psychodiagnostiek	200	Ja	5
Interpersoonlijke Beroepsvaardigheden	200	Ja	5
Multivariate data-analyse	300	Ja	5
Stress, Gezondheid en Ziekte	300	Ja	5
Developmental Psychopathology	300	Ja	5
Groepsdynamica	300	Ja	5

Consciousness	300	Ja	5
Bachelorproject	400	Ja	20

Art. 2.b. De student volgt in totaal ten minste 30 studiepunten aan verdiepingscursussen en keuzevakken binnen de opleiding psychologie, waarvan tenminste 5 studiepunten op niveau 400. De cursussen met een Engelse titel worden in het Engels onderwezen. De opleiding biedt de volgende verdiepingscursussen en keuzevakken aan binnen psychologie:

Vak	Niveau	Prakt. Oef.	studiepunten
Biopsychopathologie en Psychofarmacologie	300		5
Cross-cultural psychology of health and illness	300		5
Psychology of Abnormal Behaviour	300		5
Seksuologie	300		5
Aandacht	300		5
Culture and Diversity at Work	300		5
Emotion and Cognition	300		5
Neurocognitie en Kunstmatige Intelligentie	300		5
Consumer Psychology	300		5
Child and Adolescent Psychiatry	300		5
Beoordeling en Beïnvloeding	400	Ja	10
Cooperation and Conflict	400	Ja	10
Cognitieve Neurowetenschap	400	Ja	10
Cognitieve Ergonomie	400	Ja	10
Cognitief-intellectuele Ontwikkeling	400	Ja	10
Health Psychology	400	Ja	10
Klinische Neuropsychologie	400	Ja	10
Psychopathologie, Diagnostiek en Behandeling	400	Ja	10
Sociaal-emotionele ontwikkeling	400	Ja	10
Veldonderzoek	400	Ja	5

Art. 2.c. De keuzevakruimte van 30 studiepunten kan besteed worden aan vakken die de opleiding zelf biedt (zie art.2.b) of aan vakken die bij een andere wetenschappelijke opleiding aangeboden worden. Keuzevakken kunnen het niveau hebben van 100, 200, 300 of 400. Studenten dienen van de 30 studiepunten aan keuzevakken ten minste 5 van deze studiepunten van ten minste niveau 300 te behalen.

Bijlage 2. Minoren aangeboden door het Instituut Psychologie

De dynamiek van groepen en besluitvorming

1. Inleiding in de Psychologie	5 studiepunten
2. Groepsdynamica	5 studiepunten
3. Culture and Diversity at Work	5 studiepunten
4. Emotion and Cognition	5 studiepunten
5. Sociale en Organisatiepsychologie	5 studiepunten
6. Psychologie van de Consument	5 studiepunten

Onderdelen 4 en 6 kunnen pas gevolgd worden na afronding met een voldoende resultaat van onderdelen 1 en 2

Psychologie van gezondheid en ziekte

1. Inleiding in de Psychologie	5 studiepunten
2. Pers., Klinische en Gezondheidspsychologie	5 studiepunten
3. Emotion and Cognition	5 studiepunten
4. Seksuologie	5 studiepunten
5. Cross-cultural psychology of health and illness	5 studiepunten
6. Psychology of Abnormal Behaviour	5 studiepunten

Onderdelen 4, 5 en 6 kunnen pas gevolgd worden na afronding met een voldoende resultaat van onderdelen 1 en 2

Mind and Brain

1. Inleiding in de Psychologie	5 studiepunten
2. Consciousness	5 studiepunten
3. Neurocognitie en Kunstmatige Intelligentie	5 studiepunten
4. Emotion and Cognition	5 studiepunten
5. Aandacht: Theorie en Praktijk	5 studiepunten
6. Cognitieve Psychologie	5 studiepunten

Onderdelen 3, 4 en 5 kunnen pas gevolgd worden na afronding met een voldoende resultaat van onderdelen 1 en 2

Ontwikkeling van baby tot jongvolwassene

1. Inleiding in de Psychologie	5 studiepunten
2. Developmental Psychopathology	5 studiepunten
3. Ontwikkelings en Onderwijspsychologie	5 studiepunten
4. Child and Adolescent Psychiatry	5 studiepunten
5. Sociaal-emotionele Ontwikkeling	10 studiepunten

Onderdelen 4 en 5 kunnen pas gevolgd worden na afronding met een voldoende resultaat van onderdelen 1 en 2.

Bijlage 3. Cursussen aangeboden door het Instituut Psychologie in het kader van een interdisciplinaire minor

Interdisciplinaire minor Brain and Cognition

Titel	Niveau	studiepunten	administratiecode
Introductie in de linguïstiek en in de neurocognitieve psychologie	200	5 studiepunten	6468MI006Y
Brain and Cognition, Neural Underpinnings of Emotion and Cognition	300	3 studiepunten	
Psycho- en neurolinguïstiek	300	2 studiepunten	6468MI007Y
Minor Project Brain and Cognition	300/400	15 studiepunten	6468MI010Y

Interdisciplinaire minor Multiculturele samenleving

Titel	Niveau	studiepunten	administratiecode
Culture and Diversity at Work	300	5 studiepunten	646333040Y
Cross-cultural psychology of health and illness	300	5 studiepunten	646333020Y
Verwerving en Verwerking van Taal in een Meertalige Samenleving	300	5 studiepunten	6468MI001Y

Interdisciplinaire minor Kindermishandeling en verwaarlozing

Titel	Niveau	studiepunten	administratiecode
Psychologische en Neurobiologische Gevolgen van Kindermishandeling	300	5 studiepunten	6468MI010Y

Bijlage 4

Het Instituut Psychologie verzorgt in het pre-masterprogramma het onderwijsonderdeel Preparatory Statistics. Dit onderwijsonderdeel maakt geen deel uit van de reguliere bacheloropleiding.

	Niveau	studiepunten	administratiecode
Preparatory Statistics	300	5	64633600

Bijlage 5.

Overgangsregeling voor de wisseling van Aandacht voor Consciousness als verplicht vak in het tweede jaar van de opleiding. Voor studenten die voor 2011 met de opleiding zijn gestart gelden de volgende overgangsbepalingen.

2011-2012 of eerder	2012-2013 of later
Aandacht: werkgroep gehaald, geen tentamen voldoende behaald	Tentamen Aandacht halen of tentamen Consciousness
Aandacht: Tentamen voldoende behaald, geen werkgroep voldoende behaald.	Werkgroep Consciousness voldoende afronden.
Aandacht niet gehaald, wel Consciousness	Geen verplichting, mag wel Aandacht doen als keuzevak.
Aandacht behaald	Geen verplichting, mag <u>wel</u> Consciousness doen, maar met een ander werkgroeponderwerp, dus geen vrijstelling voor werkgroep.